

PROTOKÓŁ z XV posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 27 sierpnia 2021 roku, o godzinie 13:00 w formie wideokonferencji.

Projekty aktów prawnych Komisji Europejskiej - Digital Services Act oraz Digital Markets Act – Pani Marianna Sidoroff, Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Cyfrowej Ministerstwo Rozwoju i Technologii; Pan Michał Pukaluk Dyrektor Departamentu Polityki Cyfrowej Kancelaria Prezesa Rady Ministrów; Pani Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz oraz Pan Michał Kanownik.

Pani Marianna Sidoroff przedstawiła stanowisko Ministerstwa Rozwoju i Technologii dotyczące aktu prawnego Digital Markets Act (DMA). Na wstępie Pani Dyrektor podkreśliła, że MRiT przygotowując się do prac i negocjacji aktu DMA przeprowadziło badania wśród przedsiębiorców, z których jasno wynika, że polscy mali i średni przedsiębiorcy bardzo dużo korzystają z usług platform. Obecnie MRiT jest po dyskusji nad drugim tekstem kompromisowym projektu, do którego została złożona duża liczba uwag, trwają przygotowania do kolejnego tekstu Prezydencji. Pani Dyrektor podkreśliła, że większość bloków została już przedyskutowana. Jest duża szansa, że obecna Prezydencja wypracuje podejście ogólne. W artykułach 5 i 6 dotyczących obligacji, wiele niejasności zostało już wyjaśnionych. Polska stara się, aby dostępny był dialog regulacyjny.

Jeżeli chodzi o relacje pomiędzy ex ante czyli podejściem opartym o rozporządzenie DMA a prawem konkurencji, to regulacja będzie stosowana bezpośrednio a w jej wdrożeniu będzie poza KE brała udział instytucja krajowa odpowiedzialna za przestrzeganie prawa konkurencji. Komisja jasno mówi, że nie ma konfliktu pomiędzy dwoma porządkami prawnymi (DMA i prawem konkurencji) - powinny się one wzajemnie uzupełniać.

Polska dyskutuje z państwami członkowskimi, natomiast cały czas toczą się dialogi dwustronne. Pani Dyrektor podkreśliła, że DMA może przyczynić się do rozwoju innowacyjnych usług. Regulacja ex ante ma pozwolić na uporządkowanie i na stabilność prawną. Pani Dyrektor zaznaczyła również, że uważnie podchodzi się do rozmów o tym, jak bardzo zmiana rynku cyfrowego wpłynie na polskie firmy. W sprawie wyłączenia spod DMA usług chmurowych, toczą się jeszcze dyskusje. Pani Dyrektor odpowiedziała członkom Rady, że akty delegowane w DMA w nowym tekście są dużo bardziej dopracowane, wiadomo, kiedy i w jakiej formie mogą być zastosowane. Państwa członkowskie muszą mieć wpływ na najważniejsze elementy DMA.

Pani Katarzyna Chałubińska – Jentkiewicz przedstawiła kilka podstawowych uwag dotyczących usług cyfrowych, które pojawiły się podczas dyskusji Rady ds. Cyfryzacji z prośbą o wyjaśnienie tych kwestii i przedstawienie bardziej szczegółowych elementów stanowiska Rządu, np. definicji treści nielegalnych, które pojawiają się w rozporządzeniu i które mają być definiowane na poziomie krajowym. Kolejna kwestia dotyczy spraw związanych z działaniem koordynatorów krajowych.

Jeżeli chodzi o kwestie zarządzania treścią przez duże platformy, zwrócono uwagę na kontekst społeczno-kulturowy użytkownika i kwestię artykułu 8 w Digital Services Act (DSA), czyli możliwość odwołania blokowania treści. Następne problemy dotyczą harmonizacji rynku wewnętrznego, obowiązków informowania o możliwych przestępstwach i obowiązywaniem użytkowników różnych regulacji.

Pan Michał Pukałuk Dyrektor Departamentu Polityki Cyfrowej w KPRM przedstawił Radzie stanowisko Rządu. Dyskusja o zakresie DSA jest ważna dla Polski. Na platformie będą ciążyły obowiązki zapewniające kontrahenta, że wprowadzany produkt na rynek będzie legalny. Dyrektor poinformował, że artykuły 8 i 9 nie rozróżniają treści i towarów, mówią ogólnie o nielegalności oraz wymagają doprecyzowania i brakuje w nich wykonania nakazu zdjęcia z platformy. Zdaniem Komisji, DSA nie ma sięgać tak daleko, by zharmonizować wykonalność artykułów 8 i 9. Wg Rządu jest to duża wada. Dąży się do tego, żeby jurysdykcje nad wykonalnością artykułów 8 i 9 miały kraje członkowskie.

Pan Dyrektor zaznaczył, że dąży się do wyrównania dysproporcji pomiędzy użytkownikiem a dużą platformą. Artykuły 8 i 9 odnoszą się precyzyjnie do nakazów, które zostały wydane przez polskie sądy lub uprawnione organy administracyjne. W artykułach od 14 w dół DSA oferuje mechanizmy koordynacji między koordynatorami cyfrowymi państw członkowskich. Dąży się do wprowadzenia prawa użytkownika do drogi sądowej bez względu na to, na jakim etapie jest sprawa. DSA dotyczy tylko jurysdykcji administracyjnych, nie sądowych. Propozycja DSA Polskiego Rządu zmierza do tego, żeby sądem właściwym dla użytkownika był sąd krajowy.

Podkreślono, że do przemyślenia pozostają środki techniczne, które platforma może wdrażać po to, aby konteksty społeczno-kulturowe wprowadzać do swoich algorytmów filtrujących treści. Podtrzymywane jest stanowisko Rządu, że platformy internetowe powinny uzgadniać swoje regulaminy z regulatorem krajowym. Pan Dyrektor zaznaczył, że temat ten był już wielokrotnie omawiany na grupach i nie spotkał się z pozytywnym odzewem Komisji. Dla Polski bardzo ważna jest rola użytkownika w sporze z platformą. Pan Dyrektor potwierdził, że kontekst społeczno-kulturowy jest trudny do wprowadzenia. Ciężko jest sobie wyobrazić, że platformy internetowe będą z regulatorem każdego państwa członkowskiego uzgadniały regulaminy działania. Pan Dyrektor zaznaczył, że Rząd chce dodać do artykułu 8 i 9 obowiązek rozpatrywania przez platformę nakazu uwolnienia treści. Ma powstać dodatkowe zabezpieczenie dla regulatora krajowego, który będzie miał prawo do zajęcia stanowiska.

W toku dyskusji zwrócono uwagę, że algorytm nie będzie poprawnie interpretował treści w internecie i oceniał ich zgodności z kontekstem kulturalno-społecznym danego kraju. Wyjaśniono, że algorytm ma działać po to, aby poszerzać wolność słowa tzn., żeby mniej słów było blokowane. Pan Dyrektor wyjaśnił, że nie wybrano jeszcze w Polsce organu regulacyjnego. Poruszono również temat obowiązku, by wszystkie platformy odnosiły się do prawa unijnego, ale też, by na wniosek państwa członkowskiego platforma mogła powołać przedstawiciela prawnego w tym państwie. Podczas dyskusji zaproponowano, aby algorytmy

na wnioski kraju członkowskiego miały obowiązek uwzględniać orzeczenia sądu krajowego. Pan Dyrektor potwierdził, że jest to bardzo dobra propozycja, warta dalszego rozwinięcia.

Polityka technologii NATO – Pani Izabela Albrycht.

Pani Izabela Albrycht przedstawiła prezentację dotyczącą polityki technologii NATO. Szczyt NATO w Brukseli, który odbył się w czerwcu potwierdził polityczne znaczenie nowych i przełomowych technologii. Wśród najważniejszych technologii wyłaniających się i przełomowych, które będą stanowić w dłuższej i krótszej perspektywie czasowej o sile bezpieczeństwa sojuszu, znajdują się: zaawansowana analityka i przetwarzanie danych, sztuczna inteligencja, technologie autonomiczne, kosmiczne i hipersoniczne. Wymienione technologie należą do grup przełomowych, których wpływ będzie odczuwany w przeciągu najbliższych 5-10 lat. Do grup wyłaniających się, których wpływ będzie przełomowy za 10 do 20 lat należą natomiast: informatyka kwantowa oraz biotechnologia i ulepszanie człowieka.

Zdolności technologiczne wpływają na zwiększenie zdolności ofensywnych i defensywnych, ale także mogą pomóc zwiększyć cyberbezpieczeństwo sieci systemów teleinformatycznych oraz zastosowań technologii cyfrowych w kluczowych, z punktu widzenia bezpieczeństwa, obiektach i infrastrukturach państw członkowskich. NATO musi również podjąć działania związane z rozwojem technologii z powodów taktycznych. Zauważając wyzwania, decydenci podjęli szereg kroków mających istotny wpływ na budowę zdolności organizacyjnych, instytucjonalnych i intelektualnych NATO w kontekście rozwoju technologicznego. Podczas spotkania liderów NATO w Londynie w 2019 r. zapadła decyzja polityczna, która określiła EDTs (Emerging and Disruptive Technologies), jako absolutnie kluczowe dla utrzymania bezpieczeństwa i przewagi technologicznej sojuszu względem adwersarzy i rywali.

Strategia, która została przyjęta w lutym określa sposoby, jakimi sojusz będzie wspierał, koordynował i chronił rozwój EDTs w celu utrzymania przewagi technologicznej. Jej fundamentem będzie zasada odpowiedzialnego wykorzystania technologii.

Grupa doradcza NATO zarekomendowała, aby w celu zachowania przewagi technologicznej, a także wzmocnienia bezpieczeństwa i zdolności obronnych, przyspieszono proces badań rozwoju innowacji oraz aplikowania EDTs i budowanych na ich podstawie zdolności i rozwiązań skoncentrowanych na wspólnym bezpieczeństwie. Uznano, że NATO powinno pełnić rolę lidera w obszarze pomysłów i działań, stwarzać wyzwania rozwojowe i kształtować strategiczne kierunki zdolności polityczne, finansowo-organizacyjne, eksperckie, techniczne i technologiczne dla nowych i przełomowych technologii.

W celu wzmocnienia współpracy w zakresie technologii między sojusznikami powstała NATPA (National Advanced Technology Projekt Agency), która miała za zadanie wsparcie dla realizacji przełomowych i kapitałochłonnych projektów wysokiego ryzyka o istotnych dla bezpieczeństwa i obrony zastosowaniach, miała koordynować i zarządzać procesem innowacji w ramach NATO. Ostatecznie na bazie tych rekomendacji nie będzie NATPA, za to powstała DIANA (Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic), która ma na celu ochronę powstałych technologii, połączenie zasobów na potrzeby wszystkich członków

sojuszu i eliminację luki innowacyjnej pomiędzy krajami członkowskimi. NATO zależy na ułatwieniu dostępu do swojego systemu innowacji mniejszym firmom i startupom. Istotna jest współpraca, która będzie miała miejsce na etapie projektowania, opracowywania i wdrażania rozwiązań. Może ona pomóc zagwarantować od samego początku interoperacyjność. DIANA ma zapewnić również odpowiednią infrastrukturę do testowania, współtworzenia weryfikacji i walidacji rozwiązań, co przyspieszy proces tworzenia produktów i usług. Zasadniczo DIANA będzie angażowała wszystkie kraje członkowskie.

DIANA ma mieć dwie siedziby regionalne, tam gdzie istnieje co najmniej jeden akcelerator. W ramach ekosystemu innowacji mają powstać nowe akceleratory. Docelowo dąży się do powstania od czterech do pięciu akceleratorów w Europie oraz od dwóch do trzech w Ameryce Północnej. Powinny być zarządzane przez sektor prywatny albo przez rządowych ekspertów oraz wspierane merytorycznie przez przedstawicieli wojskowych użytkowników końcowych rozwiązania. Akceleratory powinny stanowić przestrzeń do pracy wspólnej dla co najmniej 20 startupów i posiadać infrastrukturę szkoleniową. Cały ekosystem ma być także wspierany przez tzw. „rynek zaufanego kapitału”, składający się z krajowych baz danych o godnych zaufania źródłach kapitału dla inwestycji w innowacyjne technologie oraz ze sprawdzonych startupów i inwestorów. DIANA będzie agregować te dane w centralnej bazie, co umożliwi sojusznikom współdziałanie i korzystanie z niej.

Kolejną instytucją, która ma wspierać ten proces jest NATO Innovation Fund. Nie wszystkie kraje członkowskie będą ten fundusz tworzyły. Polska chce być jego członkiem. Będzie on wspierał startupy z obszarów kluczowych dla bezpieczeństwa sojuszu, ma działać w cyklach piętnastoletnich z przeglądami co 5 lat. Wysokość łącznych nakładów inwestycyjnych ma wynosić ok 67 mln euro rocznie, a funduszem mają zarządzać zespoły profesjonalnych inwestorów.

NATO będzie dążyło do wyrównania szans udziału w systemie innowacji dla wszystkich członków. Zaangażowane w konkretne projekty technologiczne powinny one na poziomie krajowym dążyć do efektu ulepszania swoich innowacyjnych systemów za pomocą najlepszych praktyk. W Polsce głównym dokumentem strategicznym jest Koncepcja Obronna Rzeczypospolitej Polskiej, która mówi, że dynamiczny rozwój technologii odkryje przed nami nowe możliwości w prawie każdym aspekcie obronności. Kolejnym ważnym dokumentem jest Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2020, która mówi, że rozwój nowych technologii, zarówno cywilnych, jak i wojskowych, sprawia, że istotnie wzrasta wykorzystanie bezzałogowych i autonomicznych systemów, zautomatyzowanych i zrobotyzowanych platform uzbrojenia wykorzystujących AI, a także systemów broni precyzyjnego rażenia na dalekie odległości, w tym raket balistycznych i manewrujących. Innym dokumentem jest Polityka Przemysłowa Polski, która jest dobrym punktem wsparcia dla dalszych działań w Polsce.

Podkreślono, że w najbliższym czasie do najbardziej istotnych celów należy: realizacja trzech priorytetów po stronie Polski: zwiększenie innowacji w sektorze obronnym, zwiększenie

inwestycji w technologie oraz szybsza aplikacja technologii w obszarze bezpieczeństwa i obrony.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Izabela Albrycht
2. Katarzyna Chałubińska - Jentkiewicz
3. Konrad Ciesiołkiewicz
4. Andrzej Dulka
5. Agnieszka Gryszczyńska
6. Michał Kanownik
7. Janusz Kosiński
8. Karol Krawczyk
9. Dariusz Milka
10. Aleksandra Musielak
11. Józef Orzeł – Przewodniczący
12. Bolesław Piasecki
13. Paweł Śniatała
14. Mateusz Tykierko
15. Małgorzata Zakrzewska
16. Marcin Zarzecki

Zaproszeni goście:

17. Przemysław Sypniewski, ekspert Rady
18. Wiesław Paluszyński, ekspert Rady
19. Marianna Sidoroff, Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Cyfrowej w Ministerstwie Rozwoju i Technologii

Sekretariat Rady i pracownicy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów:

20. Michał Pukaluk, Dyrektor Departamentu Polityki Cyfrowej w KPRM
21. Michał Przymusiński, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Usług w KPRM
22. Joanna Baranowska, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Usług w KPRM
23. Anna Biała, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwiązań Innowacyjnych w KPRM
24. Krzysztof Głomb, Pełnomocnik Ministra Cyfryzacji do spraw współpracy z administracją samorządową Rzeczypospolitej Polskiej

- 25.** Ewa Świętochowska, Koordynator zespołu, Departament Rozwiązań Innowacyjnych w KPRM
- 26.** Katarzyna Gójska, KPRM
- 27.** Anna Supeł, KPRM